

kan vokse op. fældes, så en ny generation af selvsåede træer og buske opretholdes, og at nåleskoven i løbet af 40 år gradvist bøge bevares, at hede og åbne græsarealer plejes og på kort sigt skal fredningen sikre, at de store, gamle

- Træer i alle aldre. Der er små, nye træer i lysninger, større træer og også helt gamle træer i bevoksningerne.
- Meget dødt ved. Træerne skoves ikke, de bliver liggende og nedbrudes af svampe og insekter, når de vækster.
- Mange forskellige arter af træer og buske, der vokser lige netop der, hvor jordbund, fugtighed, vind og vejtr passer til dem.
- En velsignelse af insekter, svampe, dyr og planter, som alle finder deres særlige plads i den varierede skov.

og er kendetegnet ved:

Den urtø skov adskiller sig fra almindelig dyrknings-skov ved at være en meget varieret og uforudsigelig skov

buske. mange andre træer og af bøg, men også med gerne ses domineret kommende skov, der frøkilde til den vil blive en væsentlig nordligste i Vendsyssel, bøge, der er nogle af de træarter. De oprindelige hjemmehørende skov bestående af område med urørt sammenhængende let med fredningen at skabe et stort, på langt sigt er må-

december 2000.

Den nordlige del af Tolne Skov, i alt 165 ha, blev fredet i

Tolne Skov

Tolne Skov

Ture i et fredet område

TEKNIK OG MILJØ

Stævningsskov

og nederst et fugtigt moseområde. urter. Ned ad bakkens sider er der mere åbent med græs, læ, men også græsser af træernes blade og skovbundens har åbent bøgelyr på bakketoppen, hvor dyrene kan stå i sydsiden af vejen ind til skovpavillonen. Græsningskoven I fredningen er udlagt et areal til græsningskov. Det er på

Græsningskov

Om sommeren kan man finde Tandrod langs skovvejen ind til Skovpavillonen. Den vokser typisk i løvskov og er temmelig næringssrig, skyggefuld sjælden. Det er en korsbløst, der har lysilla kronblade og nogle usædvanlige mørkviolette ynglekopper i bladhjørnerne. Se den – men pluk den ikke!

Bøgskov

Tolne Skov

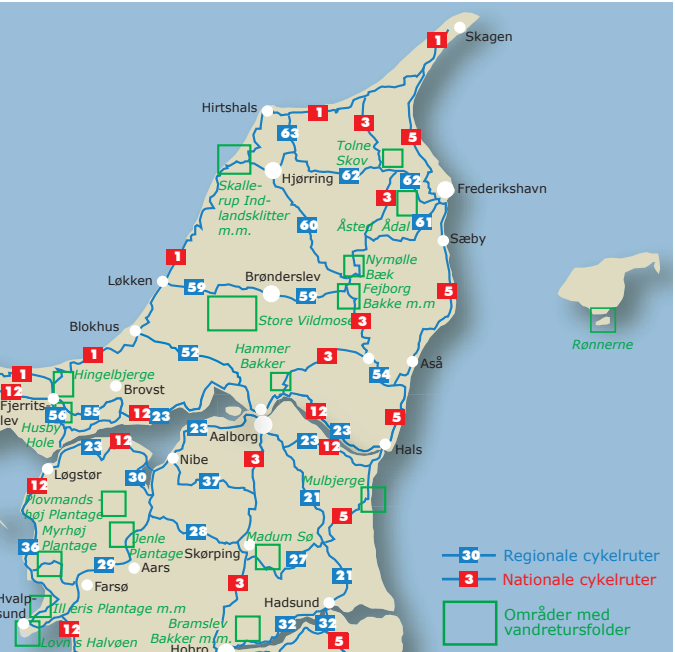
Tolne Skov Plantningsselskab Aps. ejer det fredede område, hvor også den tidligere fredning fra 1932 af Tolne Bakker indgår. Selskabet blev stiftet i 1906 med opkøb af ejendommen Dalgård og Tolne Skov. Skoven er i dag på 665 ha, heraf er 500 ha produktionsskov, og de 165 ha udgør den fredede naturskov.

Publikums færdsel

Selv om du færdes i et fredet område med offentlig adgang, skal du være opmærksom på, at jorden er privatejet og stadig anvendes til skovbrugsformål. For det fredede område gælder:

Færdsel og ophold uden for veje og stier er ikke tilladt. - Det er tilladt at færdes i skoven fra kl. 7.00 til solnedgang. - Det er tilladt at cykle på skovveje og befæstede stier. - Hunde skal føres i snor. - Båltænding er ikke tilladt. - Du må indsamle de bær, svampe og mos, du kan nå fra veje og stier.

Al færdsel sker på eget ansvar, også på arealer med græssende dyr.

Nordjyllands Amt har udgivet en lang række foldere over fredede områder, amtets plantager og regionale cykelruter, som udleveres gratis på turistbureauer og biblioteker i amtet, eller de kan bestilles via: www.nja.dk. Foldere over de nationale cykelruter fås mod betaling, enkeltvis eller som en samlet pakke.

Teknik og Miljø
Niels Bohrs Vej 30 - 9220 Aalborg Øst
Tlf. 9635 1000

Lyn og blåbær

I juli og august er der mange blåbær at spise på heden. For at bevare lymgen er der ryddet en del løvtræer op til nye stammer. Hvert træ har typisk en kreds af op til nye stammer. Hvert række nye skud, der vokser skyder træet op med en stammene på et træ fældes, brænde, i skoven. Hver gang hentede gærdsel, altså før og under 2. Verdenskrig bl.a., at det var her, man mange stammer. Det skyldes hvor hvert enkelt træ har bøgerøller. Det er bøge, Her ses smukke gamle gammel bøgstævningsskov. På østsiden af heden er der bevaret et område med

Heden

På heden er der fra gravhøjen en flot udsigt mod syd, se kortet. Her fra kan du i klart vejr se helt til Råbjerg Mile. Gravhøjen er fra bronzealderen.

nglætræer sprænger vi toppen af, så det ligner et træ omkring dem. De gamle bøgtræer fordi de vil beskyddes dem er svære at fælde, skal fjernes. Nogle af andre store nålætræer stien, se kortet. En del et par fløtte træer ved Der står blandt andet allerstørste bevares. nålætræer, hvor af de er der en del store I den gamle bøgskov træer sprængt i luften. I Tolne Skov bliver

Topsprængning af træer

Nåleskov

I løbet af de næste 40 år skal nåleskoven fældes. Skoven tyndes først til en lysåben skærm, så en del lys kommer ned til skovbunden. Lyset medfører, at mange frø fra træer, buske og urter vil spire og begynde at vokse op. Herefter fjernes skærmen, og den nye generation af skov vokser op. Målet med fredningen er at lave en artsrig løvskov, der skal overgå til urørt skov. I de første 30 år efter at de store nålætræer er fældet, skal nye selvsåede nålætræer derfor fjernes.

Fugle med behov for gamle træer

Ravn på rede
Foto: Mikkel Kure Jakobsen

Huldue, natugle og ravn er blandt de ikke helt almindelige fugle, der lever i de gamle bøge i Tolne. Huldue og natugle har brug for huller i de gamle træer, mens ravnene bygger deres rede i bøgens grenkløfter. Flere spættearter bygger rede i bøgernes stammer og hakker desuden i træernes bark og stubbe for at finde føde, som myrer og træborende insekter. Rovfuglen Rød Glente ses ofte, når den flyver hen over skoven.

Tolne Skovpavillon

I skoven ligger Tolne Skovpavillon, der er opført i 1907 – 1908 efter tegninger af arkitekt Vejby Christensen. Pavillonen har fungeret som restaurant og dansested. Den har været samlingssted for folkemøder og har gennem mange år været et populært årligt udfugtsmål for familier og skoler fra hele Vendsyssel, Aalborg og omegn. I dag drives skovpavillonen af Tolne og Omegns Borgerforening.

Pavillonen anno 1936.

Fotos venligst udlånt af Sindalegnens lokalhistoriske arkiv

Tidligere lå endnu en attraktion i skoven, det smukke udsigtstårn opført i 1929 af arkitekt Charles Jensen. I dag er kun fundamentet tilbage. Tårnet blev revet ned i årene 1958-60, hvilket dels skyldes råd og dels, at træerne omkring tårnet var blevet meget store.

Bålhøje

I den sydlige del af Tolne Skov ligger en anden fredning: Bålhøje, der består af fire gravhøje fra bronzealderen, som ud over anvendelse til begravelser også var den tids kommunikationssystem. Der findes mange lignende høje fra samme periode og med samme funktion. Høje med navne som Blushøje, Bavnehøje og Bålhøje findes over hele landet og var strategisk, højt placeret i landskabet. Dengang tændte man bål på højene for at meddele, hvis vigtige begivenheder indtraf. Bålene var effektive, og man kunne sende besked fra den ene ende af Jylland til den anden på ganske kort tid, ofte få timer.